

הלבבות מקוונות פרק ד

א. דין תורה: שכל מים מכנסין, טובלין בהן שנאמר "מקוה-מים" (ויקרא יא, לו), מפל מקום. והוא, שיהיה בהן כדי להעלות בהן טבילה לכל גוף האדם בבית אחת: שערו חכמים, אמה על אמה ברום שלוש אמות; ושעור זה הוא מחזיק ארבעים סאה מים, בין שאובין בין שאינן שאובין.

ב. מדברי סופרים: שהמים השאובין, פסולין לטבילה; ולא עוד, אלא מקוה מים שאינן שאובין, שנפל לתוכן שלשת לוגין מים שאובין פסלו הכל. אף על פי שפסול מים שאובין מדברי סופרים, למדוהו בהקש: שהרי הוא אומר "אך מעין ובור מקוה-מים, יהיה טהור" (ויקרא יא, לו) המעין אין בו תפוסת יד אדם כלל, והבור כלו בידי אדם שהרי כלו מים שאובין; אמרו חכמים המקוה לא יהיה כלו שאוב כבור, ואינו צריך להיות כלו בידי שמים כמעין, אלא אם יש בו תפוסת יד אדם, כשר.

ג. פיצד: המניח קנקנים בראש הגג לנגבן, וירדו להן גשמים ונתמלאו אף על פי שהיא עונת הגשמים, הרי זה ישבר את הקנקנים או יכפה אותן והמים הנקוים מהן כשרים לטבילה, ואף על פי שכל המים האלו היו בכלים, שהרי לא מלאן בידו. לפיכך אם הגביה את הקנקנים, והערה אותן הרי כל המים שבהן שאובין.

ד. המניח כלים תחת הצנור תמיד בכל עת ובכל זמן, אחד כלים קטנים ואחד כלים גדולים, אפלו כלי אבנים וכיוצא בהן מכלים שאינן מקבלין טמאה, ונתמלאו מי גשמים הרי אלו פסולין. ואם כפין על פיהן, או שברן המים הנקוים מהן כשאובין לכל דבר, שהרי לדעתו נתמלאו: שחזקת הצנור לקלח מים. ואפלו שכח הכלים תחת הצנור, פסולין: גזרו על השוכח, מפני המניח.

ה. וכן המניח את הכלים בחצר בשעת קשור עבים, ונתמלאו המים שבהן פסולין, שהרי לדעתו נתמלאו. וכן גזרו על השוכח בחצר בשעת קשור עבים, משום מניח.

ו. הניחן בחצר בשעת פזור עבים, ובאו עבים, ונתמלאו הרי אלו כשרין, כמי שהניחן בראש הגג לנגבן. וכן אם הניחן בשעת קשור עבים, ונתפזרו, וחזרו ונתקשרו, ונתמלאו הרי אלו כשרין. ואם שברן או כפין, המים הנקוים מהן כשרין.

ז. הסיד ששכח עציץ במקוה, ונתמלא מים אף על פי שלא נשאר במקוה אלא מעט, והרי העציץ יש בו רב המקוה הרי זה ישבר את העציץ במקומו, ונמצא המקוה כלו כשר.

ח. וכן המסדר את הקנקנים בתוך המקוה, כדי לחסמן, ונתמלאו מים אף על פי שבלע המקוה את מימיו, ולא נשאר שם מים כלל אלא מים שבתוך הקנקנים הרי זה ישבר את הקנקנים, והמים הנקוים מהן מקוה כשר.

ט. פיצד פוסלין המים השאובין את המקוה בשלשת לוגין: שאם היה במקוה פחות מארבעים סאה, ונפלו לו שלשת לוגין והשלימוהו לארבעים סאה הרי הכל פסול. אבל מקוה שיש בו ארבעים סאה מים שאינן שאובין, ושאב בכד, ושפך לתוכו כל היום כלו הרי זה כשר.

י. ולא עוד, אלא מקוה עליון שיש בו ארבעים סאה מים פשרין, והיה ממלא בכלי ונותן לתוכו עד שרבו המים, וירדו למקוה תחתון ארבעים סאה הרי התחתון פשר.

יא. מקוה שיש בו ארבעים סאה מכונות, ונתן לתוכו סאה מים שאובין, ונטל אחר כך ממנו סאה הרי זה פשר; וכן נותן סאה ונוטל סאה, והוא פשר עד רבו.

יב. אין המים השאובין פוסלין את המקוה בשלשת לוגין, עד שיפלו לתוך המקוה מן הפלי; אבל אם נגזרו המים השאובין חוץ למקוה, ונמשכו וירדו למקוה אינן פוסלין את המקוה, אלא עד שיהיו מחצה למחצה; אבל אם היה רב מן הפשרים, הרי המקוה פשר.

יג. פיצד: מקוה שיש בו עשרים סאה ומשהו מים פשרים, והיה ממלא ושואב חוץ למקוה, והמים נמשכין ויורדין למקוה בין שהיו נמשכין על הקרקע, או בתוך הסילון וכיוצא בו מדברים שאינן פוסלין הרי המקוה פשר, ואפלו השלימו לאלף סאה: שהשאובה שהמשיכוה פשרה, אם היה שם רב ארבעים סאה מן הפשר.

יד. וכן גג שהיה בראשו עשרים סאה ומשהו מי גשמים, ומלא בכתפו ונתן לתוכו פחות מעשרים, שנמצא הכל פסול, ופתח הצנור ונמשכו הכל למקום אחד הרי זה מקוה פשר: שהשאובה שהמשיכוה בלה פשרה, הואיל והיה שם רב פשר. וכן כל כיוצא בזה.

טו. הורו מקצת חכמי מערב ואמרו הואיל ואמרו חכמים שאובה שהמשיכוה בלה טהורה, אין אנו צריכין שיהיו שם רב מים פשרים; וזה שהצריך רב והמשכה, דברי יחיד הן, וכבר נדחו, שהרי אמרו בסוף שאובה שהמשיכוה בלה טהורה. ולפי דברי זה אם היה ממלא בכלי ושופך, והמים נזחלין והולכין למקום אחד, הרי זה מקוה פשר. וכן כל אמבטי שבמרחצאות שלנו מקוות פשרים, שהרי כל המים שבהן שאוב שנמשך הוא. ומעולם לא ראינו מי שעשה מעשה בדבר זה.

טז. מי גשמים ומים שאובין שהיו מתערבין בחצר, ונמשכין ויורדין לעוקה שבחצר, או שהיו מתערבין על מעלות המערה, ויורדין למערה אם רב מן הפשר, פשר; ואם רב מן הפסול, פסול; מחצה למחצה, פסול.

יז. אימתי בזמן שמתערבין עד שלא יגיעו למקוה, ונמשכין ויורדין. אבל אם היו הפשרים והפסולים מקלחין לתוך המקוה אם ידוע שנפל לתוכו ארבעים סאה מים פשרים עד שלא ירדו לתוכו שלשת לוגין מים שאובין, פשר; ואם לאו, פסול.